

→ poměrně příznivý. Hepatitida typu A nezanechává trvalé následky a nepřechází v chronickou formu. Jen zcela výjimečně může dojít k úplnému selhání činnosti jater, při kterém člověk umírá.

Očkování proti „áčku“ je dvoufázové. Druhou dávku dostanete 6 až 9 měsíců po první, chránění budete na deset let. Zaplatíte něco přes tisíc korun (konkrétní částka se samozřejmě liší podle střediska, výrobce atd.).

Lepší je ale zaplatit si rovnou očkování kombinované – proti hepatitidě typu A i B. Dostanete tři dávky – druhou za měsíc po první, třetí pak za dalších 6 měsíců. Na cestu se ale můžete vydat už dva týdny po druhé dávce.

V posledních letech je očkování proti žlutence A i B povinné u dětí. „To znamená, že za nějakou dobu by měla být ‚proočkováná‘ celá populace. Naprosto běžná věc ve většině evropských zemí. My se tento standard zatím jen snažíme dohnat,“ vysvětluje MUDr. Rutsch.

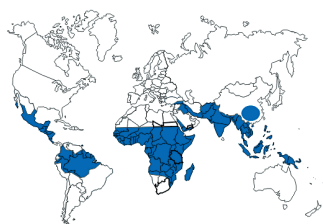
Žloutenka typu B

■ nízký výskyt
■ střední výskyt
■ vysoký výskyt

Žloutenka typu B je akutní zánět jater. Přenáší se krví, nepřímo se ale můžete nakazit třeba i použitím společného ručníku atd. Inkubační doba je 6 týdnů až 6 měsíců. Průběh této formy je závažnější než u typu A.

Malárie

Afrika, Střední a Jižní Amerika, jižní Asie, Střední východ, Oceánie. To jsou oblasti, kde se nejvíce vyskytuje malárie. Lidé ve více než 100 zemích světa jsou permanentně vystaveni riziku nákazy touto závažnou tropickou chorobou, kterou

Nejčastější výskyt malárie

přenášejí infikovaní komáři nebo moskyti.

Malarický parazit v těle člověka nejdříve putuje do jater, kde se množí a roste. Během toho nakažený člověk necítí žádné příznaky. Potom ale malárie napadá červené krvinky, které následkem dalšího růstu a množení praskají. Přitom se do krve uvolňuje toxin, který způsobuje klinické projevy malárie, jež jsou podobné chřipce – horečka, zimnice, bolesti hlavy a svalů, pocit únavy atd. U většiny lidí se příznaky projeví po 10 dnech až 4 týdnech.

Proti malárii neexistuje očkování a profylaktické přípravky nejsou stoprocentně spolehlivé. Přesto asi měsíc před cestou do některé z rizikových oblastí jdete k lékaři a nechte si antimalarické přípravky předepsat. Dodržujte přesně jejich užívání. Na cestě se pak co možná nejvíc braňte kousnutí komára – používejte repelenty, různé spreje proti hmyzu, ochranné sítě, a když to jde, noste dlouhé nohavice a rukávy (hlavně na noc).

Břišní tyfus

Nakažlivé střevní onemocnění břišní tyfus souvisí – podobně jako virová žloutenka typu A – s hygienou. Přenáší se hlavně kontaminovaným jídlem a vodou. Například v roce 1945 zaznamenali čeští lékaři 10 tisíc případů, zlepšení hygienických podmínek, ale vedlo k rychlému ústupu a v roce 1997 bylo v České republice známo jen 5 nemocných.

K rizikovým oblastem patří Mexiko, rozvojové země východní a jižní Asie (včetně Indie a Pákistánu), Jižní Amerika a Afrika.

Jde o horečnaté onemocnění s bolestmi hlavy, celkovou slabostí, nechutenstvím a únavou. Inkubační doba bývá 5 až 24 dní, pokud se břišní tyfus nezačne včas léčit, během prvních dvou týdnů se dostaví mrákoty a blouznění. Objevit se

Břišní tyfus

■ střední výskyt
■ vysoký výskyt

mohou i závažné komplikace – zánět pobřišnice, zánět žlučníku a vzácně i protržení střev.

Očkování je jednofázové, vydrží asi tři roky a mělo by proběhnout asi měsíc před cestou. Stojí kolem 500 korun.

Žlutá zimnice

Akutní infekční onemocnění, které vyvolávají viry stejného rodu, jako jsou viry klišťové nebo japonské encefalitidy. Žlutá zimnice se vyskytuje hlavně v rovníkových oblastech Afriky a Jižní Ameriky. Díky hubení komárů a očkování se v Jižní a Střední Americe podařilo městskou formu nemoci vymýtit, ale v džungli, kde komár získává virus z těla opice, nákaza přežívá.

Inkubační doba trvá jen 3 až 6 dní. Následuje horečka,

Nejčastější výskyt žluté zimnice

bolesti hlavy a zad, nevolnost, pocit schvácenosti. V těžších případech může dojít k rozvoji žloutenky, krvácení do zažívacího ústrojí, krvácení z nosu... Na žlutou zimnici se dá umřít. Očkování je jednorázové a chrání vás na deset let. Cena kolísá v poměrně velkém rozmezí, závisí na druhu vakcíny, výrobci a očkovacím středisku. Řada afrických zemí při vstupu dokonce očkování proti žluté zimnici vyžaduje.

Japonská encefalitida

Japonská encefalitida je zánět mozku, vyvolaný virem stejné skupiny, jako jsou viry středoevropské klišťové encefalitidy. Nákazu na člověka přenáší komár. Japonská encefalitida postihuje zejména oblasti jihovýchodní a severovýchodní Asie (Japonsko, Korea, Čína, Kambožda, Indonésie, Malajsie, Nepál, Vietnam a další).

Inkubační doba nemoci je 6 až 16 dní. Po jejím uply-

Výskyt japonské encefalitidy

nutí se objevují horečky, bolesti hlavy, zvracení, často i prudké bolesti břicha. Asi ve 20 % případů se začne rozvíjet delirium, křeče, někdy i těžké duševní poruchy. Onemocnění může skončit smrtí.

Trojfázové očkování je velice účinné. Týden po první dávce dostanete druhou, za dalších 28 dní třetí. Jste tak chránění na 3 až 4 roky. Pokud ale spěcháte, můžete třetí dávku dostat už za dva týdny po prostřední. Pak jste ale chránění jen na 1 až 3 roky. ●

Adéla Poláková